



משרד החינוך

סדנא לפתיחת שנה בנושא רשתות חברתיות

"תקשורת מקרבת הורים מורים ברשת"¹

המרחב הדיגיטאלי משפיע על חיינו בכל התחומים - האישיים, המקצועיים, החברתיים ומעורר חשיבה מחודשת על גבולות חופש הביטוי, על זכויות הפרט ועל נורמות שונות שהשתרשו במאה העשרים. התהליכים הדינמיים המתרחשים בעידן טכנולוגיות המידע והתקשורת משפיעים על אורח החיים, על דרכי התקשורת ועל צריכת מידע. רשת האינטרנט מציעה מרחבים שונים ללמידה. הרשת מציבה בפנינו אתגרים חדשים בשל הכמות והמגוון של המידע ואפשרויות השיתוף והתקשורת האינסופיים.

התקשורת הווירטואלית אינה מחליפה את התקשורת פנים אל פנים, אך היא חלק בלתי נפרד מהתרבות שלנו ומאופן השיח המקובל והזמין לכולנו. יש לה יתרונות רבים ולצדם, היא מזמנת גם אתגרים וקשיים. מדובר בדינאמיקה חברתית, שחוצה מרחבי חיים ותחומי אחריות. לא ניתן להפריד בין המרחב שמתקיים פנים אל פנים והמרחב הווירטואלי (מה שמתחיל פה, נגמר שם ולהיפך). על כן, נדרש מכלנו, להפוך להיות מבוגרים משמעותיים (גם) ברשת. אנו רואים חשיבות רבה לנוכחות מבוגר משמעותי - הורה, מורה, בחיי הילד. נוכחות הבאה לידי ביטוי בשותפות בין בית הספר וההורים גם במרחב הווירטואלי בכלל ובקבוצות הווטסאפ בפרט.

אוכלוסיות יעד:

הורים – מורים (תקשורת פרטנית וקבוצתית).

מטרות:

1. תיאום ציפיות לגבי התקשורת הורה – מורה – תלמיד ביחס להתנהלות ברשת החברתית.
2. דיון משתף ומחבר אודות מקומה של הרשת החברתית בחיינו כהורים וכמורים.
3. לקיחת אחריות משותפת על תקשורת מיטבית ברשת החברתית ובכלל.
4. קביעת דרכי התקשורת בין המעגלים השונים.
5. כתיבת אמנה - קביעת כללי שיח ברשתות החברתיות.

¹ הסדנא נבנתה לקראת השבוע הלאומי לגלישה בטוחה תשע"ו ועברה התאמה לפתיחת שנת הלימודים תשע"ז.

למנחה:

- הסדנא שלפניך "תקשורת מקרבת הורים מורים" היא בגדר הצעה לפעילות. הנך מוזמן לשנות, להוסיף תכנים, סרטונים ותיאורי מקרה ולהתאימם לאוכלוסיית היעד בבית ספרך.
- מומלץ לקרא את הכרטיסיות לפני הסדנא, חלק מן הכרטיסיות מעוררות תגובות רגשיות ויש להיות ערוכים לכך. מומלץ להקדים ולדבר עם הנוכחים על האפשרות לבטא טווח רחב של רגשות, באופן מודע ומכבד הן את הדובר והן את שותפיו לשיח.
- הסדנא מזמינה את כל אחד ממשתתפיה לבדוק - מהם החוקים שלי להתנהלות ברשת? מהי בשבילי התנהלות לא נכונה/מתאימה/ערכית ברשת? באילו מקרים אנקוט עמדה אקטיבית מול התנהלות לא נכונה ברשת? ועוד...
- חשוב לשים לב שהדיון בקבוצות לא יוסט לתוכן השיחות עצמן אלא לאופן התנהלות בקבוצות הווטסאפ.
- "30 שניות למחשבה לפני שיתוף והפצה": מהירות ההפצה - חשוב להזכיר כי בווטסאפ, בקליק אחד אנו מפיצים מידע מידי למספר רב של אנשים. חשוב ללמוד להשהות תגובה, לקרוא שנית מה כתבנו ולברר עם עצמנו שאכן אנו מעוניינים להפיץ את שכתבנו.
- הצעה לכרטיס פעילות נוסף - יש ליצור קבוצת ווטסאפ של חברי הקבוצה ולאחר מכן להגיש להם כרטיס עם משפט פתיחה, ממנו הם יצטרכו לנהל שיח דרך הווטסאפ (השאלות המנחות לדיון הן כבשאר הכרטיסים).
- דוגמה למשפטי פתיחה:
"שמעתם מה קרה אתמול בכיתה..."
"לא ייאמן, ככה לא מלמדים.....אני במקומה...."
"מה היא חושבת לעשות עכשיו המורה..."
- את הסדנא ניתן להעביר למספר כיתות בשכבה, בית ספר או מורה בכיתה.

מהלך הפעילות:

ההורים והצוות יושבים בצוותא, מולם ברקו ומסך נגישים ומנחה הסדנא.

פתיחה:

הקרנת סרטון:

- [הורים בווטסאפ - ל"ג בעומר](#) (יש לצפות בדקה הראשונה של הפרק).
- [סרטון 30 שניות לפני שיתוף והפצה-בית ספר "המנחיל"](#).
- [סרטון UNDO](#)

דיון:

מה הסרטון מעורר בכם? עד כמה אתם מוצאים את עצמכם במקום דומה?
האם התשובה שונה כאשר אנו עונים עליה רק ביחס לעצמנו לעומת כאשר אנו עונים עליה כהורים?

המנחה:

אפליקציית הווטסאפ מהווה כיום אמצעי תקשורת מרכזי בקרב המבוגרים והילדים כאחד. על מנת לקדם תקשורת מיטבית, חשוב לייצר תרבות של שיח פתוח ומכבד ולמנוע עד כמה שניתן פגיעות בקהלים השונים. על כן, בבואנו להעביר מידע בין המערכות החינוכית והמשפחתית, התקשורת צריכה להיעשות מתוך אחריות ונכונות להתמודד עם סיטואציות שונות במטרה לשפר את התפקוד הלימודי של הילד.

נצא כעת למעגלי שיח בהם כל קבוצה תדון בשיחת ווטסאפ שהתקיימה בקבוצה כלשהי. זאת, במטרה לחשוב כיצד ניתן להשתמש ברשתות החברתיות באופן שיקדם תקשורת חיובית וימזער את הפגיעה שיכולה להתרחש באמצעותן.

חלוקה לקבוצות מעורבות של הורים ומורים.

עבודה בקבוצות: (כעשרים דקות)

כל קבוצה תקבל כרטיסייה שבה יש צילומי מסך של שיחת ווטסאפ ושאלות לדיון.

להלן הכרטיסיות המוצעות:

[מקרה א'- תלונות על שיעורי בית](#)

[מקרה ב'-הזמנה ליום הולדת](#)

[מקרה ג'-אלימות בכיתה](#)

[מקרה ד'-התערבות בהתכתבות ילדים](#)

[מקרה ה-פנייה לקבוצת הילדים](#)

[מקרה ו'-שיחה ריקה \(תבנית\)](#)

1. עיינו בשיחת הווטסאפ שלפניכם, דונו בהשלכות של שיח כזה (לחיוב ולשלילה).
2. כהורים בכיתה, מהי התגובה הראשונית שלכם? נסחו זאת באמצעות מסרון.
3. כיצד לדעתכם רצוי לפעול לנוכח הסיטואציה המוצגת?
4. אם שיח זה היה מתנהל פנים אל פנים (בגינה, בסופר, בקאנטרי) האם השיח היה שונה?
5. איך אנו כהורים מלווים את ילדינו בהתנהלותם ברשת בכלל ובווטסאפ בפרט?
6. מה אנחנו כהורים ומורים צריכים לעשות? מה יעיל ומה לא יעיל בהתכתבות בינינו ובכלל?
7. מה היתרון במסר משותף, הורים ומורים, בהקשר זה ובכלל?
8. כתבו אמנה המתייחסת להתנהלות יעילה של הורים ומורים ברשת הווטסאפ.

שימו לב – התייחסו בעיקר לאופן התגובה ופחות לתוכן הסיטואציה, אנו מנסים לחקור יחד את התנהלותנו ולהגדיר איך נתנהל באופן היעיל, המיטיב והמשפיע ביותר לטובת ילדינו כפרטים וככיתה.

חזרה למליאה:

- מי מעוניין לשתף איך הייתה בשבילו החוויה לשבת ולדון במעגל שיח משותף הורים ומורים?
- איזו מורכבות זיהיתם, כהורים וכמורים, בהתנהלות שלנו כמבוגרים ביחס לאירועים?
- האם זיהיתם יתרון או משמעות לעצם השיח המשותף בין הורים לבין מורים אודות ההתנהלות בווטסאפ?
- כיצד אנו כהורים יכולים לעזור אחד לשני באירועי לחץ כגון אלו, מבלי לעשות שימוש בבמת הווטסאפ? (להתקשר אחד לשני, לדבר זה עם זה, להתייעץ אחד עם השני).
- כיצד המורים יכולים לסייע לנו, ההורים, באירועי לחץ כגון אלו, על מנת שלא נזדקק לבמת הווטסאפ? (לדבר, להיפגש לשיחה, לסייע בבירור הדברים בבית הספר).
- נציג מכל קבוצה יקריא את האמנה שנוסחה בקבוצה (מבלי לחזור על כללים שנאמרו ע"י קבוצות קודמות).
- כל חומרי הקבוצות יאספו ותנוסח אמנה כוללת ומשותפת שתשלח להורים.